

vergadering **C189**
zittingsjaar 2023-2024

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 26 maart 2024

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanwezigheid van edelherten in Limburg – 1402 (2023-2024)	3
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over illegale bebouwing met Vlaamse subsidies – 1456 (2023-2024)	5
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toepassing van de Europese Kaderrichtlijn Water – 1458 (2023-2024)	8
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sanering van met PFAS vervuilde hotspots in Vlaanderen – 1490 (2023-2024)	11
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de waterwinning van Rukkelingen-Loon – 1497 (2023-2024)	16
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van herbruikbare bekertjes – 1507 (2023-2024)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Looze aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van herbruikbare bekertjes op festivals – 1509 (2023-2024)	19
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het waterbeleid in Vlaanderen en de Week van het Water – 1508 (2023-2024)	27

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanwezigheid van edelherten in Limburg – 1402 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, ik heb een vraag over de aanwezigheid van edelherten in Limburg. Vooral in Noord-Limburg maakt men zich daar nogal wat zorgen over. Sommigen beginnen het al te vergelijken met de wolf, hoewel het zeker en vast niet van dezelfde orde of grootteorde is.

Het edelhert is een inheemse soort, maar is al eeuwenlang verdwenen uit onze streek. Een tiental jaar geleden doken ze weer op, vermoedelijk nadat een aantal dieren ontsnapt was bij hobbykwekers in de streek. Sindsdien is hun populatie aangegroeid tot vermoedelijk zo'n vijftig herten.

Zoals ik al zei, leidt de aanwezigheid van de edelherten tot ongerustheid in de landbouwsector en bij de landbouwers. Zij vrezen dat de dieren de akkers zouden plunderen in hun zoektocht naar voedsel. Volgens de coördinator van GrensPark Kempen-Broek wordt er momenteel nauwelijks aan beheer van de populatie gedaan. Af en toe worden wel enkele dieren doodgeschoten als ze te veel landbouwschade veroorzaken. Dat moet de edelherten dan een tijdje afschrikken. Het compensatiemechanisme om schade door wilde dieren te vergoeden, is volgens de getroffen en te omslachtig.

Om beter zicht te krijgen op de populatie en dus ook op de te nemen beheermaatregelen, wil het grenspark de dieren gaan tellen. Ze hebben daarbij ook de hulp ingeroepen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). De bedoeling is om alle betrokkenen – landbouwers, jagers, de natuursector en de gemeenten – samen te zetten en de nodige afspraken te maken voor het beheer van de edelhertenpopulatie.

Ik heb daarover de volgende vragen, minister. Bent u van oordeel dat de aanwezigheid van edelherten in Limburg een probleem vormt, onder andere voor de landbouw en de verkeersveiligheid in de streek?

Bent u betrokken bij het overleg over het beheer van de populatie? Zo ja, welke standpunten neemt u daar als minister in?

Bent u van oordeel dat het systeem om schade te vergoeden, voldoende duidelijk en eenvoudig is? Welke aanpassingen zijn er eventueel mogelijk? Zult u een initiatief nemen om de regelgeving te wijzigen en te verbeteren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Net zoals dat geldt voor heel wat andere soorten, kan de aanwezigheid van edelherten een risico op schade inhouden. Vanwege hun voedingspatroon kunnen zij schade aanrichten aan gewassen. Bij grote aantallen edelherten kan het graasgedrag op weiden eveneens impact hebben. En tot slot kan er in sommige perioden van het jaar ook een impact zijn op houtige gewassen, wat dan gevolgen heeft voor bosverjonging of de teelt van bomen en struiken.

Vanwege hun sociale gedrag migreren edelherten doorheen een groot leefgebied. Daarbij steken ze – in bepaalde perioden meer dan andere – ook wegen over. En dat brengt natuurlijk een risico op verkeersongevallen met zich mee. Het risico

op verkeersongevallen of schade aan landbouwgewassen moeten we maximaal zien te vermijden.

Ik word via mijn administratie, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) betrokken bij het overleg. Mijn administratie geeft in dat overleg de nodige ondersteuning om alle partners wegwijs te maken in het wettelijke en administratieve kader, het gedrag van edelherten en de mogelijkheden en beperkingen van beheer en preventie. Het standpunt dat we laten innemen, is altijd om via dialoog te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak met alle partners voor preventie en beheer. Mijn diensten staan zoals steeds paraat om daarbij de nodige ondersteuning te bieden.

Daarnaast wordt er ook contact opgenomen met Nederland, om te bekijken hoe we met dergelijke situaties moeten omgaan. Het edelhert is een inheemse soort, maar toch is het niet helemaal duidelijk vanwaar de edelherten in Kempen-Broek komen. Mogelijk zijn ze ontsnapt bij private kwekers of elders. Het is belangrijk dat we hier samen goede afspraken rond maken en met elkaar afstemmen, om tijdig te kunnen anticiperen op de mogelijke gevolgen.

Het wettelijke kader rond schadevergoeding is voldoende duidelijk. Het verkrijgen van een administratieve schadevergoeding vanuit de Vlaamse overheid is mogelijk na het nemen van wettelijk verankerde preventieve maatregelen en voor zover het populatiebeheer om de schade te voorkomen, niet kan of toegelaten was door een beslissing van de Vlaamse overheid.

In alle andere gevallen loopt de schadevergoeding via de gewone rechtsregels. Dat is voor edelherten uitdrukkelijk beschreven in artikel 24 van het Jachtdecreet. De principes lijken mij logisch.

Verder zullen we blijven inzetten op een beleid met drie pijlers die een duurzaam samenleven met wilde dieren mogelijk moeten maken: sensibilisering, preventie en ten slotte beheer als cruciaal sluitstuk. Dat geldt ook voor het edelhert.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, dank u wel voor uw antwoord. U hebt alleszins bij mij de ongerustheid voor een stuk weggenomen, want, rekening houdend met het verhaal van de wolf, moeten we inderdaad opletten dat het edelhert, ook al weet ik niet hoe het precies in Oost-Limburg en aan de grens met Nederland is terechtgekomen, op een natuurlijk manier – en de natuur dan sterk benadrukken – beheerst en opgevolgd wordt. Het is belangrijk dat we daarover zeker en vast geen indianenverhalen krijgen zoals we soms nog al eens krijgen rond de wolf, en dat we daarrond samenwerken, dat er met alle mogelijke instanties wordt gekeken hoe de eventuele overlast zo goed als mogelijk kan worden aangepakt, maar natuurlijk zonder dat er vreselijke taferelen moeten gebeuren met die betrokken dieren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Vandenhove, dank u wel. Ik zie een mooie achtergrond, wel nog geen blaadjes aan de bomen. Ik vind ook dat dat lang duurt, bij mij thuis ook.

Dat geheel terzijde, mijn diensten zijn bezig om op het terrein de verschillende actoren samen te brengen en tot een gedragen beheer te komen. Wij zullen hier, zowel in Vlaanderen, maar ook in Nederland, omdat het de grensregio betreft, de nodige mensen samenbrengen, want ik denk dat we dat gezamenlijk moeten gaan aanpakken om de veiligheid te garanderen en de schade maximaal te

beperken. Op die manier kunnen we dan ook tot een gedragen oplossing komen. Samenwerking is belangrijk. In die zin ga ik ermee akkoord dat we Nederland ook meenemen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel voor het antwoord, minister. Dat volstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over illegale bebouwing met Vlaamse subsidies – 1456 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik heb veel vragen, omdat het eigenlijk twee weken geleden is dat we vragen konden stellen.

Minister, op 14 maart berichtte De Standaard over een paardensportstal of -hal in Ternat waarnaar een onderzoek over een bouwvergunning loopt. De hal is eigendom van de burgemeester van Ternat en werd gebouwd met 1,2 miljoen euro aan Vlaamse subsidies als topsportinfrastructuur. In ruil voor de subsidie mag Paardensport Vlaanderen twintig jaar lang gratis gebruikmaken van de private paardenstal.

De topsporthal ligt in landbouwgebied, en blijkt bovendien niet gebouwd te zijn zoals hij is vergund. Het Departement Landbouw en Visserij (DLV) leverde een ongunstig advies af, omdat de werken de noodzaak overstijgen van de bestaande paardenfokkerij en de werken eerder in functie waren van sportactiviteiten en vermoedelijk zouden worden aangewend voor evenementen en sportwedstrijden.

Dit laatste blijkt in de praktijk ook zo te zijn. De constructie zou dus thuishoren in een recreatiegebied en niet in landbouwgebied. Ook de omgevingsambtenaar van de gemeente adviseerde een vergunning onder de voorwaarde dat sportwedstrijden niet zouden kunnen. Ook dit advies werd genegeerd door het college dat de vergunning afleverde. De eigenaar van de sporthal probeerde via een nieuwe vergunning de illegaal gebouwde constructie te regulariseren. Tot twee keer toe werd deze vergunningsaanvraag onontvankelijk verklaard, onder andere omdat ook andere gebouwen of verhardingen op de site niet reglementair zijn gebouwd. De inspecteurs van het Departement Omgeving zouden nu boven op het dossier zitten.

Hoewel de vergunning door het college toch volgens de geijkte procedure verliep – de burgemeester die belang had, was afwezig tijdens de beraadslaging en de beslissing – doet het dossier opnieuw vragen rijzen over de belangenvermenging bij omgevingsvergunningen. Naar aanleiding van de 'Pano'-reportage twee weken geleden meldde u, minister, op uw website dat u alle lokale besturen die structureel blijven verzaken aan hun verantwoordelijkheden, onder curatele zou plaatsen en zelfs hun vergunningsbevoegdheid zou afnemen. Maar u meldde er meteen ook bij dat binnen de huidige coalitie zo'n maatregel onbespreekbaar is.

Vandaar mijn vragen aan u: kunt u als minister een stand van zaken geven omtrent de werkzaamheden van de inspecteurs van het Departement Omgeving in dit dossier? Tegen wanneer verwacht u een afhandeling van het dossier? Welke zijn de mogelijke maatregelen?

Twee, welke maatregelen kan en wil de Vlaamse Regering nemen tegen lokale bestuurders die illegale bebouwing optrekken en dus illegale omgevingsactiviteiten organiseren?

Drie, wilt u, in navolging van uw communicatie op uw website, toch uw coalitiepartners in de regering overtuigen om op te treden tegen hardleerse gemeentebesturen die herhaaldelijk fouten en adviezen negeren in hun ruimtelijk beleid?

En vier, wat is de uw visie als minister op het al dan niet terugvorderen van Vlaamse subsidies voor illegale bebouwing en activiteiten die op illegale locaties werden opgetrokken, zonder legale omgevingsvergunning. Gaat u dat als minister op de regeringstafel leggen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel. Het gaat hier over een concreet dossier, waarvoor nog een onderzoek loopt. Ik kan vandaag dus onmogelijk in alle details treden.

In elk geval heeft de omgevingsinspectie een plaatsbezoek uitgevoerd naar aanleiding van een klacht. Conform de decretale bepalingen werd in eerste instantie een aanmaning gestuurd met de vraag om zich in regel te stellen door een regularisatieaanvraag te doen. Indien dit niet mogelijk is, kan de omgevingsinspectie verdere stappen zetten met het oog op herstel. Dat is de procedure die vandaag de dag wetgevend is voorgeschreven en die wij ook minutieus volgen.

Elke burger en elk bedrijf moet de regels in Vlaanderen naleven. De burgemeester van Ternat zal in die optiek als elke andere burger onderhevig zijn aan de regelgeving. Bijkomende maatregelen die kunnen worden genomen tegen lokale bestuurders als aparte categorie van plegers van omgevingsmisdrijven, zijn niet voorzien in de regelgeving omtrent omgevingshandhaving.

Wat uw derde vraag betreft, ben ik in dit dossier sowieso van mening dat het toezichtbeleid verder moet kunnen gaan, zoals u dat correct hebt gelezen. Lokale autonomie van besturen ligt ons uiteraard nauw aan het hart, maar er zijn natuurlijk ook wel grenzen aan die lokale autonomie, vind ik. Lokale besturen die structureel blijven verzaken aan hun verantwoordelijkheid en structureel vergunningen blijven afleveren die tegen de regelgeving ingaan, of voor percelen die bijvoorbeeld gelegen zijn in een overstromingsgevoelig gebied, zouden eigenlijk hun vergunningsbevoegdheid moeten kunnen verliezen. Dat is op dit moment nog niet het geval, maar ik denk dat dat naar aanleiding van het komende regeerakkoord waarschijnlijk wel een punt van discussie zal zijn.

Mijn standpunt is daar heel duidelijk. Als we zien wat we de afgelopen jaren in sommige lokale besturen toch meemaken, en waarvan ik ook wel bij sommige lokale handhavers geklaag hoor, dan is het toch niet slecht om extra toezicht en sanctiemogelijkheden ten aanzien van lokale besturen te hebben. Dat zal natuurlijk een decretale aanpassing eisen, denk ik, en dat zal afhangen van wie daar een meerderheid voor kan bekomen.

Ik antwoord op uw vierde vraag. Het lijkt mij niet meer dan normaal dat het verkrijgen van een subsidie geen aanleiding kan zijn om de regels inzake bouwvergunningen aan de laars te lappen. In elk geval bepaalt het subsidiereglement voor bovenlokale sportinfrastructuur dat de nodige vergunningen moeten bekomen worden als een van de subsidievoorwaarden. In dit concrete dossier hebben de bouwheer en de architect verklaard dat de gebouwen 'werden uitgevoerd conform de vergunning'. Dat blijkt nu niet het geval te zijn.

De regelgeving voorziet ook de mogelijkheid om de subsidie terug te vorderen indien niet aan de voorwaarden van het reglement is voldaan. Eventuele bouw-overtredingen kunnen dan ook leiden tot terugvordering van de subsidie. Ik zal aan collega-minister Weyts vragen om na te gaan of in dit concrete dossier effectief een terugvordering mogelijk of wenselijk is.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U bent van mening dat u van lokale besturen die regelgeving Ruimtelijke Ordening aan hun laars lappen, een bevoegdheid wilt afnemen. Hebt u al bekeken welke stappen u moet ondernemen om dat te kunnen doen? Is die discussie überhaupt al gevoerd binnen deze regering? Zal ze nog worden gevoerd?

In de 'Pano'-reportage zagen we heel veel voorbeelden – en eigenlijk wisten we dat al – waarbij lokale besturen heel dicht bij hun burgers staan en alles op alles zetten om die burgers toch kansen te geven om te bouwen, ook al weten ze dat dat geen goed idee is.

Is dit al op de tafel gelegd? Welke aanpassingen moeten er dan precies gebeuren? Zult u dat deze legislatuur nog proberen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Schauvliege, er zal een decreetswijziging nodig zijn om een gemeente haar bevoegdheden af te pakken. Dat is niet zo evident, maar zoals gezegd, lijkt me dat iets voor na de verkiezingen. Over een maand is het parlement al ontbonden. We moeten daar niet onnozel over doen. Het zal deze legislatuur niet meer aan de orde zijn.

Ik weet niet wie de verkiezingen gaat winnen en aan de tafel zal zitten, maar het zal wel voorwerp van bespreking zijn, zeker wat mij betreft. Dat is de reden waarom ik de afgelopen maanden en het afgelopen jaar continue in beroep ben gegaan vanuit het Departement Omgeving. Dat is ongezien. U zou moeten teruggaan in de tijd. Dat is nog nooit gebeurd. Dat is wat ik al doe. We zullen zien wie er aan de tafel zal zitten. Ik vind het gewoon belangrijk dat lokale besturen hun vergunningsbevoegdheid, zeker wat overstromingsgebieden betreft, niet gebruiken om vergunningen te verlenen die indruisen tegen het Vlaamse beleid.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u weet dat wij dat eigenlijk ook zeer belangrijk vinden. Als Vlaanderen een uitstekend beleid voert naar de lokale besturen, willen wij dat mee vormgeven. Natuurlijk is dat een zaak van geven en nemen. Als lokale besturen verantwoordelijkheden krijgen, moeten ze die uitvoeren, maar ze moeten ook de mogelijkheden en middelen daartoe hebben. Het lijkt me ook belangrijk dat over de middelen wordt nagedacht. Als lokale besturen systematisch de regels met de voeten treden of aan hun laars lappen, vindt u in ons een partner om die bevoegdheid af te nemen.

Hier gaat het eigenlijk over een dubbel verhaal, niet alleen heeft het lokaal bestuur de regels aan zijn laars gelapt, het heeft ook met Vlaamse subsidies iets neergepoot dat niet conform de vergunning is. Wij zullen dit zeker verder opvolgen. Het lijkt me niet meer dan logisch, als het dossier is afgerond, dat de subsidies worden ingetrokken of teruggevorderd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toepassing van de Europese Kaderrichtlijn Water – 1458 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Vorige week verscheen in de pers dat zes Europese lidstaten aan de Europese Commissie vragen om niet enkel nog te werken met het one-out-all-out-principe binnen de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Volgens dit principe zou Vlaanderen maar één waterloop hebben die voldoet aan de doelstellingen van de richtlijn. Nieuwe indicatoren zouden meer nuance kunnen brengen dan enkel de stempels van 'voldoende' of 'onvoldoende' en ook de vooruitgang van de waterkwaliteit binnen een waterloop aangeven.

Daarnaast vragen de lidstaten ook om een duidelijke definitie op te nemen van wat achteruitgang van de toestand van water inhoudt. In Vlaanderen is er slechts één waterloop die voldoet aan de kaderrichtlijn Water. Tegen 2027 zullen 10 procent of vijftien waterlichamen van de 195 voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Het gaat om een non-paper die circuleert.

De Kaderrichtlijn Water is er sinds 2000. Er werd in 2019 nog een 'fitness check' op uitgevoerd met grote publieke participatie. De evaluatie van deze check was positief. De boodschap van de Europese Commissie was duidelijk. KRW is een zeer belangrijke pijler van het Europees milieubeleid en moet behouden blijven in zijn huidige vorm. Het feit dat de lidstaten de gevraagde doelen niet bereiken, heeft volgens de fitness check te maken met te weinig focus en integratie op deze richtlijn in de regionale milieuwetgeving en onvoldoende budgetten, niet met de kwaliteit van de wetgeving. Kortom, de Europese Commissie stelt in haar fitness check dat er een gebrek aan politieke wil is om eraan te voldoen.

Minister, op het Watercongres in Leuven verklaarde u dat u achter de Kaderrichtlijn Water staat, maar dat u ook achter de eis staat om de kaderrichtlijn te versoepelen en zowel het one-out-all-out-principe als het verslechteringsprincipe aan te passen. Dit zijn twee van de grote fundamenten binnen de Kaderrichtlijn Water.

Klopt het dat u dat hebt verklaard? Mijn vraag is dan ook wat het nu is. Staat u achter de Kaderrichtlijn Water? Of probeert u er alles aan te doen om deze kaderrichtlijn te versoepelen?

Als de principes van de non-paper op Vlaanderen toegepast worden, wat zou daarvan dan de impact zijn op de beoordeling van het oppervlaktewater in Vlaanderen? Zal daarmee de gezondheid van de Vlaming en het milieu beter beschermd worden?

Welke stappen zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat de waterkwaliteit op het terrein merkkelijk verbetert, in plaats van pogingen te doen om de gezondheids- en milieueisen met betrekking tot de waterkwaliteit te versoepelen en zo de gezondheid van mens en milieu op het spel te zetten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Schauvliege, bedankt voor de vraag. Ik hou wel niet van verzinsels, dus ik wil de puntjes op de i zetten, want daar bent u bijzonder goed in. Ik weet niet waar u vandaan haalt dat ik de kaderrichtlijn wil

versoepelen. Dan heb ik de afgelopen vier jaar onterecht veel bagger over mij heb gekregen.

Ik heb bijzonder hard gewerkt op die waterkwaliteit, ondanks heel veel tegenstand die ik helaas heel eenzaam heb ondergaan, want ik heb op geen enkel moment steun gehad van gelijk welke partij in dit parlement. Ik vind het beneden alle niveau dat u hier nu komt beweren dat ik de kaderrichtlijn zou willen versoepelen. Die non-papers, die door zes Europese landen zoals Nederland, Oostenrijk, Duitsland, Denemarken, Finland en Luxemburg zijn neergelegd, komen niet van mij. Het zijn die landen die die non-papers op tafel hebben gelegd. Sta mij toe te zeggen dat Duitsland en Oostenrijk groene leefmilieu-ministers hebben.

Tijdens de directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) heeft mijn kabinet geen standpunt ingenomen over deze non-papers, maar we hebben wel gevraagd om discussies te houden om, met het oog op 2027, te kijken hoe we de doelstelling van Kaderrichtlijn Water gaan behalen, en wat de impact daarvan is op toekomstige vergunningen. Dat is eigenlijk op lange termijn nagaan welke miserie er op ons afkomt. Ik denk dat het niet meer dan normaal is dat we ons daarop voorbereiden, dus daar wil ik formeel in zijn. Ik sta achter de Kaderrichtlijn Water en het doel ervan, namelijk het beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit.

Heel de discussie gaat natuurlijk over dat one-out-all-out-principe waarbij het nul of een is. Als ik de non-papers goed heb bekeken, dan wordt er gepleit om andere factoren waar er vooruitgang is, zichtbaarder te maken zodat dat voor heel wat actoren op het veld een soort motivatie is.

Aangezien het one-out-all-outprincipe behouden blijft – ik geef dit formeel mee – zal dit geen impact hebben op de globale beoordeling van het oppervlaktewater in Vlaanderen. Het zal wel een meer genuanceerd beeld geven met inzage voor welke parameters we al wel de milieukwaliteitsnormen halen, en voor welke parameters we extra inspanningen dienen te leveren. Die non-papers zijn dus niet door ons ingediend, die zijn door groene ministers binnen Europa ingediend. Ik denk dat het logisch is dat ik, vanuit Vlaanderen, die non-papers opvraag en kijk wat erin staat en wat er gevraagd wordt.

Ik hoop dat u stopt met leugens te vertellen. Ik denk dat ik de afgelopen vier jaar altijd mijn nek heb uitgestoken voor heel wat milieudossiers. Dat is mij door niemand in dank afgenomen, maar daarvoor doe ik het ook niet. Je moet niet in deze stoel zitten om applaus te krijgen, dan kun je beter meedoen in het theater, zangeres of balletdanseres worden, of weet ik veel, maar geen minister worden.

Waterkwaliteit ligt me nauw aan het hart. Ik verwijs naar wat ik de afgelopen jaren – en daar heb ik elke vrijdag in de Vlaamse Regering een zware strijd voor moeten voeren – heb gerealiseerd. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de Blue Deal, waar we meer dan een half miljard euro voor hebben vrijgemaakt. Ik verwijs ook naar de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 samen met het bijhorende maatregelenprogramma. Dat is voorgelegd aan de Vlaamse Regering en is ook goedgekeurd. Dat hele pakket bevat meer dan 1100 acties, waarvan het grootste deel op het vlak van waterkwaliteit.

Samen met de stroomgebiedbeheerplannen heb ik trouwens op eigen initiatief een conceptnota 'de grote STROOMversnelling' laten goedkeuren. Daarin worden vanuit dit erg grote pakket aan acties een reeks belangrijke klemtonen gelegd. Ik wil zo een grote stroomversnelling realiseren in de uitvoering van het maatregelenprogramma.

Een belangrijke klemtoon ligt bij de afvalwaterzuivering. Door de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Aquafin voor de waterzuivering, het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) rond de saneringsplicht en het verzameldecreet water, dat vorige week in deze commissie behandeld werd, heb ik drie werven afgerond om de actoren in het waterzuiveringsbeleid te responsabiliseren.

Een ander belangrijk onderwerp waarop vooruitgang geboekt is, is ecologisch herstel. Om de gebiedsgerichte realisatie te versterken, is bij elk van de Regionale Landschappen een medewerker aangeworven die projecten uit het maatregelenprogramma en het Vlaams Adaptatieplan (VAP) versneld moet helpen uitvoeren. Ik heb bijkomende investeringsmiddelen vrijgemaakt, bijvoorbeeld voor ecologisch herstel als hermeandering of vistrappen. Daarnaast heb ik in 2023 de projectoproep 'Levend water' gelanceerd. Daarin zijn 28 projecten voor een bedrag van 8,8 miljoen euro geselecteerd voor lokale overheden – provincies, gemeenten, lokale actoren – om de hydromorfologie van kleinere waterlopen te verbeteren. De oproep voor 2024 is trouwens recent gelanceerd.

Intussen is binnen de administratie een programmamanagement opgezet voor de opvolging en aansturing van de stroomgebiedbeheerplannen en de conceptnota. We kijken ook al vooruit. Met een vernieuwde aanpak voor de volgende stroomgebiedbeheerplannen werken we aan sterker gedragen en uitvoerbare plannen met verdergaand engagement en eigenaarschap van alle betrokken actoren.

Ik wil ook dat deze lijn doorgetrokken wordt. Ik verwijs naar het Blue Deal-decreet dat verankerd is. Elke regering zal er dus werk van moeten maken. Hier was ook een brede steun om met een Blue Deal-legislatuurnota de structurele verankering van het waterbeleid te verzekeren. Daardoor kunnen er doelstellingen worden vastgelegd voor de verbetering van de waterkwaliteit, de vermindering van de overstromingsrisico's en de vermindering van de waterschaarste door droogte. Daar hoort dan ook een structurele financiering bij.

Nogmaals, de Europese richtlijn is wat ze is. Ik stel vast dat uw Duitse en Oostenrijkse zusterpartijen non-papers hebben ingediend. Ik denk dat het normaal is dat ik ze opvraag en zie wat erin staat. Dat neemt niet weg, mevrouw Schauvliege, dat ik de afgelopen vier jaar mijn verantwoordelijkheid heb genomen. Ik heb het afgelopen weekend nog voor 150 miljoen euro aan rioleringswerken goedgekeurd. Het is ongezien wat we de afgelopen jaren hebben goedgekeurd aan rioleringswerken.

U kunt nooit zeggen dat iets goed is of niet goed is, alles wat ik doe is slecht. Bon, dat is uw verantwoordelijkheid. Ik denk dat de kiezer daarover zal oordelen. Ik heb altijd mijn nek uitgestoken ondanks heel veel tegenstand en ondanks heel veel weerstand, zowel in het parlement, de regering als in de samenleving, maar we doen dat voor het algemeen belang. Ik besef ook dat we er nog niet zijn. Dat betekent niet dat we de komende legislatuur niet verder moeten werken aan de werf die is opgestart. Ik denk dat het een hele grote sprong is wanneer u dat vergelijkt het verleden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik hoor hier precies hetzelfde riedeltje als bij de Natuurherstelwet. Veel spierballengerol, zeggen wat Vlaanderen allemaal doet, en tegelijkertijd lobbyen achter de schermen om de boel te saboteren.

Dit is mijn vraag aan u: bent u ermee bezig de vragen uit die non-paper op de politieke agenda te krijgen op Europees niveau? Die vraag komt niet van mij, maar van heel veel milieubewegingen die ongerust zijn en van alle kanten horen dat u daarmee bezig bent. Het is eigenlijk hetzelfde scenario als bij de

Natuurherstelwet, waarbij u voor de Bühne allerlei dingen verklaart, maar achter de schermen iets totaal anders doet.

Ik herhaal dus mijn vraag, minister. Bent u achter de schermen bezig met lobbyen om het one-out-all-out-principe en het verslechteringsprincipe van de Kaderrichtlijn Water in vraag te stellen? U hebt al verklaard dat u voor de Kaderrichtlijn Water bent. Dat zal iedereen verklaren, dat zijn de grote principes. Maar het gaat over die twee uitgangspunten. Bent u ermee bezig om die achter de schermen aan te passen en te versoepelen, zodat u ervoor zorgt dat u betere rapporten voor Vlaanderen op tafel kunt leggen, of niet?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u, mevrouw Schauvliege. Ik denk dat u aan uw eerste minister moet vragen wat hij achter de schermen heeft zitten uitspoken.

Het enige wat wij hebben gevraagd ... We hebben inderdaad die non-papers. Het is waar, sorry. U doet alsof wij achter de schermen ik-weet-niet-wat aan het doen ben. Het is uw eerste minister. *(Opmerkingen van Mieke Schauvliege)*

Stel de vraag dus aan uw eerste minister. Ik zit niet in de federale regering. Ik ben niet de voorzitter van de leefmilieuraad. Dat zijn uw ministers. Het is heel gemakkelijk om nu de schuld door te schuiven. Ik werk door, ook rond natuurherstel. Of er nu een wet komt vanuit Europa, 'Sjakkamakka' of eender welk werelddeel, 'I don't care'. Ik doe gewoon verder. Het stikstofdecreet voorziet een heel natuurherstelplan. We gaan de komende jaren meer dan 1,5 miljard euro steken in natuurherstel. Maar dat is natuurlijk ook niet genoeg. Het zal nooit genoeg zijn voor u en uw partij, mevrouw Schauvliege. Sta me toe dat ik verder werk, zowel aan natuurherstel als aan de waterkwaliteit, maar ik doe het inderdaad op een iets meer realistische manier dan de groenen dat zouden doen. Als de groenen het zouden doen zou er niks bewegen. Nougatbollen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik stel vast dat u niet antwoordt op mijn vraag. Ik kan dus alleen maar besluiten dat u hier theater staat op te voeren maar achter de schermen iets anders doet. Minister, de gezondheid van de mensen staat voorop in onze voorstellen. Ik stel vast dat u dat in woorden wel doet, maar in daden iets totaal anders uitvoert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sanering van met PFAS vervuilde hotspots in Vlaanderen – 1490 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, toen drie jaar geleden de eerste berichten over PFAS de buitenwereld bereikten, ging het in de eerste plaats over de werken met vervuilde grond van de Oosterweelverbinding. Maar de contouren van hoe diep Vlaanderen in de 'forever chemicals' begraven zit, tekenen zich steeds duidelijker af. Behalve de 831 brandweersites zijn er nog vierduizend risicoplaatsen opgelijst die mogelijk ook met PFAS verontreinigd zijn. Van de brandweersites zijn er vijftien dossier onderzocht, waarvan er zeven zwaar vervuild zijn. Op basis van de lopende bodemonderzoeken schat de Openbare

Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) dat alleen al voor de brandweersites 220 gronden afgegraven of gereinigd zullen moeten worden. Voor de vierduizend andere locaties zijn er in totaal nog maar 89 afgeronde bodemonderzoeken en blijken er 21 voor een sanering te staan.

De kosten voor de sanering zijn gigantisch. De grote vraag is wie zal opdraaien voor de kosten. Het principe van 'de vervuiler betaalt' geldt. Voor de sanering van de 3M-fabriek in Zwijndrecht kreeg de Vlaamse Regering 571 miljoen euro van de chemiereus om de PFAS-vervuiling te compenseren, maar dat is duidelijk niet genoeg om al die sites te kunnen aanpakken.

Er is sprake van de oprichting van een Vlaams saneringsfonds, gespijsd door bedrijven die vervuilen, maar juriste aansprakelijkheidsrecht Evelien de Kezel betwist of dat überhaupt een oplossing kan zijn voor de sanering van gronden.

Minister, hoe ver staat u met de oprichting van dat Vlaamse saneringsfonds? Zal dat saneringsfonds ook ingezet worden om kosten voor de sanering van gronden te betalen? Hoe ver staat de OVAM met het onderzoek naar PFAS-hotspots? Wanneer zullen alle sites onderzocht zijn? Is er een inschatting van de nodige budgetten om die vervuilde sites te saneren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Schauvliege, u weet dat het eigenlijk de verantwoordelijkheid was geweest van de groene federale minister van Leefmilieu om hier initiatief in te nemen, net zoals het haar verantwoordelijkheid is om er via productnormering voor te zorgen dat PFAS zich niet meer in ons leefmilieu verspreidt. U weet dat ik dat herhaaldelijk aan de federale minister heb gevraagd. Ik weet niet waarop zij zit te wachten. Al vier jaar zie ik heel weinig beweging. Hetzelfde geldt voor uw groene minister van Ecolo in de Waalse regering: niets ondernemen. Die had ik natuurlijk ook op de hoogte gebracht in verband met de PFAS-verspreiding. Maar bon, ik hoor niets van die productnormering. Zeker voor brandblusschuim lijkt een federale maatregel noodzakelijk. Anders blijft de federale kraan open, terwijl de gewestelijke overheden met de saneringsfactuur achterblijven. Dat is echt problematisch. Ik zou dus voorstellen – u bent toch één partij, Ecolo en Groen – dat u even belt om dat te doen. Het is vier jaar stil, net zoals rond asbest. Daarrond is het ook heel stil op federaal niveau. Dat is triestig om te zien.

Vanwege het stilzwijgen van de federale collega heb ik dan maar zelf de ontwikkeling van een financieringsmechanisme voorgesteld aan mijn collega's van de andere gewesten en van de Federale Regering. Dat is eigenlijk niet mijn bevoegdheid, maar op den duur moet ik hier alles doen, doordat de Groen- en Ecoloministers nalaten om het te doen. Ik heb dus een voorstel gedaan aan al die ministers, ook die van de Federale Regering, binnen de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu – wat er allemaal bestaat in dit land ...

Op basis van mijn voorstel heeft die Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 19 december vorig jaar wel de nood bevestigd aan een billijk financieringsmechanisme voor de wijdverspreide PFAS-verontreiniging, waarbij de kosten zouden worden gedragen door de actoren in de toeleveringsketen. Diezelfde conferentie heeft dan ook beslist tot de oprichting van een werkgroep om dat mechanisme uit te werken en de nodige studies op te starten. Die werkgroep wordt getrokken door mensen van verschillende administraties, onder andere ook van mijn administraties. De onderzoeksvragen werden gefinaliseerd en goedgekeurd op de Uitgebreide Interministeriële Conferenties Leefmilieu van 25 januari en 2 februari dit jaar.

De studies moeten nu aanbesteed worden. Een eerste voorstel werd reeds besproken op de werkgroep en wordt voorgelegd aan de conferentie van 28 maart, over twee dagen. Wij trekken en sleuren in die Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu, waar alle leefmilieu-ministers in zitten. Wij hebben daar ook het initiatief in genomen, terwijl wij dat eigenlijk niet moesten doen. Maar aangezien het stilzitten was en er geen antwoorden kwamen op de brieven, doen we dat maar. Wij hopen dan ook dat het voorstel daar over twee dagen goedgekeurd zal worden, zodat de studies uitbesteed kunnen worden. We hebben daar ook de nodige middelen voor voorzien binnen de budgetten.

Nu, ik besef dat er partijen zijn met een grote en acute nood aan een oplossing voor de financieringsproblemen verbonden aan een beschrijvend bodemonderzoek en een bodemsanering, zoals bij de brandweer. Het is mijn overtuiging dat overheidsdiensten die werken op basis van taken in het algemeen maatschappelijk belang – zoals blusactiviteiten – er niet alleen voor hoeven te staan om deze financiële problemen op te lossen. Mijn administratie bereidt momenteel dan ook concreet al een kader voor om ondersteuning te bieden.

Tot slot voeg ik graag toe dat er idealiter een breed financieringsmechanisme, zoals een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), uitgewerkt wordt op Europees niveau. In ieder geval hebben wij hiervoor op 1 februari een sessie georganiseerd in het kader van het Belgisch voorzitterschap. Ook dat moest ik niet doen, maar bon. Ik heb dat dan maar gedaan, van de gelegenheid gebruik makend, aangezien de federale collega's dat precies niet belangrijk vinden. Sorry dat ik het zo nu even zeg.

Mevrouw Schauvliege, u kunt met uw hoofd schudden en doen en zuchten, maar dat is wel de vaststelling. In Wallonië vindt men het al helemaal niet belangrijk. Daar slapen ze. In Brussel zitten er meer PFAS in het drinkwater dan hier. En het is gewoon de vaststelling dat er op federaal niveau geen beweging is. En ja, we hebben dan maar het initiatief genomen. Omdat het Belgisch voorzitterschap er is, hebben wij dan gezegd dat we een alomvattend PFAS-event in Antwerpen organiseren. Daar hebben we dan toch vastgesteld dat er een ruim draagvlak bestaat binnen alle Europese landen voor een dergelijk instrument. Ik zal daar dan ook binnen de Europese Commissie sterk voor gaan pleiten. Ik besef wel dat dat even kan duren, helaas wel omdat ik de enige ben in dit land die trekt en sleurt aan dit dossier. Voor de rest vindt niemand dit belangrijk. Ik geef het maar mee zoals het gewoon is.

Dan kom ik aan uw tweede vraag. Er is geen nauwkeurige en waarheidsgetrouwe raming voor de PFAS-ruiming in Vlaanderen beschikbaar omdat nog niet alle gegevens daarvoor beschikbaar zijn.

Van de geïnventariseerde locaties zijn er 546 locaties waarvoor het verkennend bodemonderzoek reeds behandeld is. Van deze locaties is voor 362 locaties de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek nodig. Waar mogelijk heeft de OVAM voor deze dossiers de saneringsplichtige reeds aangemaand om het beschrijvend bodemonderzoek uit te voeren. Voor de andere 184 locaties is geen verder bodemonderzoek nodig.

Via een VLAREBO-wijziging (Vlaams reglement betreffende de bodemsanering) is eind 2023 de uitvoering van brandblus oefeningen waarbij PFAS-houdend blusschuim gebruikt wordt of werd nu uitdrukkelijk gekwalificeerd als risico-inrichting. Sinds 12 februari brengt deze nieuwe wetgeving de verplichting met zich mee voor de overdrager om voorafgaand aan de overdracht van een grond waarop dergelijke risico-inrichting aanwezig is of was een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren. Op die manier kan een eventueel aanwezige PFAS-verontreiniging

gedetecteerd worden en bepaald worden of verdere maatregelen noodzakelijk zijn.

Tot slot hoop ik dat we kunnen voortmaken met de uitwerking van het financieringsmechanisme, zoals aangegeven in de eerste vraag, en een uitfasering van PFAS-houdende producten op de Belgische markt. Maar zoals ik heb gezegd, heb ik daarvoor de federale collega's nodig. Zeker de productnormering is een exclusieve bevoegdheid van de federale minister. En ja, ik kan genoeg brieven schrijven en bellen, maar ik kan helaas die beslissing tot op heden nog niet nemen. Wie weet kan ik dat ooit, als we daar zelf verantwoordelijk voor zijn. Maar ondertussen trek ik verder aan dit dossier. Het is een heel eenzaam proces, maar zoals u me kent: altijd vol enthousiasme, ook al is het zeer eenzaam.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u bent blijkbaar met het verkeerde been uit uw bed gestapt. Amaai.

Minister Zuhal Demir: Altijd als ik u zie. Altijd als ik u zie.

Mieke Schauvliege (Groen): 'Oh my god', dat is wel een heel straffe uitspraak, minister. Heel straf als u zulke dingen beweert. Het is zeer beledigend en zeer straf wat u hier zegt.

Ik hou me aan de feiten en ik hou me aan mijn vragen. Ik ben niet bezig met u persoonlijk te beledigen. Dat bent u nu wel aan het doen. Dit gaat er echt over. *(Opmerkingen van minister Demir)*

Maar goed, ik zal me verder op mijn vragen concentreren in de plaats van me ... *(Opmerkingen van minister Demir)*

... iets aan te trekken van uw beledigingen, mevrouw de minister!

Minister Zuhal Demir: Bel maar naar de groene ministers.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, het Vlaams saneringsfonds was een van de paradepaardjes die u ging realiseren om ervoor te zorgen dat er middelen op tafel kwamen om een sanering te realiseren, en nu schuift u natuurlijk alles af naar andere besturen. Zo kennen we u: veel aankondigen, maar voor de rest altijd naar een ander kijken om de kolen uit het vuur te halen.

Minister, tegen 2036 moet er onderzoek opgestart zijn rond alle historische vervuilingssites in Vlaanderen. Er was daarrond al een achterstallige aanpak. De afgelopen jaren is daar de PFAS-crisis bij gekomen. Toen hier in het Vlaams Parlement bij de start van deze legislatuur bekeken werd of er voldoende middelen beschikbaar waren om die saneringen aan te pakken, werd er al aangegeven dat we daar met een gigantische achterstand zaten op de planning en eigenlijk de verplichting die Europa ons oplegt. We zaten dus al met een gigantische achteruitgang. Minister, kunt u op het einde van deze legislatuur inschatten hoe we de deadline van 2036 zullen halen op het vlak van historische vervuiling? Welke extra middelen en mogelijkheden moeten worden gecreëerd om die deadline alsnog te kunnen halen?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Dank u voor uw vraag, collega Schauvliege. Uw extra vraag gaat natuurlijk over de saneringen zelf, maar het start natuurlijk bij de

inventarisatie en bij het kunnen detecteren van de verschillende plekken waar dan, concreet voor deze vraag, PFAS wordt gevonden.

Minister, in de zomer van 2021 hebben eigenlijk heel wat, of bijna alle lokale gemeente- en stadsbesturen de verschillende locaties in kaart gebracht. Dat heeft dan geleid tot een zeer grote lijst van vierduizend dossiers die zouden moeten worden onderzocht. Vorig jaar, toen ik u daar cijfers over opvroeg, kon de OVAM veertig à vijftig dossiers per maand opstarten. Dat is natuurlijk meer dan één dossier per dag, dus men wou daarmee vooruitgaan. Maar als je dat bekijkt op de schaal van het aantal dossiers dat zou moeten worden behandeld, dan zit je natuurlijk richting een tijdshorizon van meer dan tien jaar te kijken. En dan heb je het nog maar net geïnventariseerd en weet je eigenlijk nog maar pas hoe groot de uitdaging is voor al die locaties.

Vandaar is mijn vraag, minister, of daar nu al een versnelling hoger is geschakeld. Hanteert men een soort andere methodiek, waardoor die tijdspanne toch kan worden ingekort? Hoe wordt er nu omgegaan met die dossiers? En dan vooral ook nog: op welke manier wordt er teruggekoppeld naar de lokale besturen? Zij zijn immers vragende partij om ook zicht te krijgen op welke uitdagingen hun te wachten staan. Op welke manier wordt daar verder mee omgegaan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel voor de bijkomende vragen die gesteld zijn.

Uiteraard zijn wij de volledige omvang van de PFAS-dossiers aan het opmaken. Heel wat van die onderzoeken zijn ook wel al reeds gesteld. Ik heb ook extra middelen voorzien, ook op recurrente basis, om de bijkomende lasten van PFAS te kunnen opvangen.

De extra middelen zijn recurrent, als antwoord ook op de vraag van collega De Roo, net om die versnelling hoger te kunnen waarmaken. We zien ook bij lokale besturen, toch bij diegene die heel actief zijn, dat ze ons ook al kunnen aangeven waar het grootste risico zit en welke sites voor hen op dit moment cruciaal zijn. Zo hebben we ook geredeneerd, ook naar de vastlegging van middelen natuurlijk, om eerst te gaan saneren daar waar het hoogste risico zit.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik stel vast dat u echt geen antwoord geeft op de vraag die ik stelde, namelijk wat de impact is van deze PFAS-problematiek op het nu al niet halen van die deadline van 2036 voor wat betreft de historische vervuiling. En of u kunt inschatten wat er nodig is om die alsnog te kunnen halen, of daar al onderzoek naar gedaan is. Maar goed, ik begrijp dat u daar niet op wilt antwoorden.

Minister, u weet dat de PFAS-vervuiling mij zeer nauw aan het hart ligt en dat wij zware inspanningen willen doen om u ook te ondersteunen in heel dit verhaal.
(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)

Maar, minister, als u een Vlaams saneringsfonds naar voren schuift als het paradepaardje, dan verwacht ik ook dat u daar resultaten boekt in plaats van het door te schuiven naar de Federale Regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de waterwinning van Rukkelingen-Loon – 1497 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega's, minister, ik kom terug op een dossier dat nogal gevoelig ligt. Het gaat over het probleem van gescheurde woningen en andere anomalieën in de bodem in Rukkelingen-Loon, een deelgemeente van Heers. Daarbij zou al dan niet een relatie kunnen worden gelegd met de waterwinning door De Watergroep. Minister, ik heb u hierover al een paar keer ondervraagd, zowel schriftelijk als mondeling.

De inwoners uit de omgeving ervaren al een hele tijd ernstige hinder als gevolg van de waterwinning die wordt uitgebaat door De Watergroep. Dat is alleszins hun visie daarop. De rechtbank van Tongeren stelde in april 2022 al een deskundige aan die alle mogelijke oorzaken van de scheuren in de huizen in Rukkelingen-Loon moet onderzoeken. Toch verleende u in mei 2022 een nieuwe proefvergunning voor twee jaar aan De Watergroep, waarbij het maximale dagdebiet weliswaar werd beperkt werd tot 2465 kubieke meter per dag het hele jaar door.

Ondertussen is de termijn van de proefvergunning bijna verlopen. Als De Watergroep de waterwinning nog verder wil uitbaten, zal er een nieuwe vergunning moeten worden aangevraagd en verleend. Gelet op de vele problemen die de bewoners in Rukkelingen-Loon hebben met de scheuren in hun huizen, mag het duidelijk zijn dat de omwonenden een hernieuwing van de vergunning aan de huidige debieten niet zien zitten. Zij maken zich heel erg ongerust. Ik kan mij dat voorstellen. Ik ken de situatie daar. Dat is niet zo ver van bij mij en van de taalgrens. Ik ben ter plaatse geweest. De situatie is inderdaad helemaal niet wat ze zou moeten zijn.

Minister, wat is op vergunningsvlak de huidige stand van zaken met betrekking tot de waterwinning van Rukkelingen-Loon? Is er een nieuwe aanvraag ingediend? Wordt daar nog een openbaar onderzoek rond gevoerd? Zullen er opnieuw adviezen worden ingewonnen? Wat is de timing?

Hebt u overleg gehad of gepland met De Watergroep over het dossier?

Vindt u als minister van Omgeving – en zo zullen we maar zeggen, van klimaat – het in tijden van klimaatveranderingen nog opportuun om een hervergunning te geven aan een waterwinning pal in een dorpskern?

Vindt u een hervergunning van de waterwinning wenselijk en noodzakelijk voor de waterbevoorrading in de streek? Zo ja, erkent u dat ook een eventuele vermindering van het dagdebiet zou volstaan?

Hebt u kennis genomen van het natuurbeheerplan van het Agentschap Natuur en Bos (ANB) Haspengouw, waarin staat dat de grondwaterpeilen in het Hornebos ernstig gezakt zijn door de grondwaterwinning van De Watergroep, waarbij er eventueel een relatie zou kunnen bestaan met de woningen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het gaat hier inderdaad over een waterproductiecentrum van De Watergroep in de gemeente Heers. Op deze site pompt men grondwater

op voor de drinkwatervoorziening. Dat is water om te drinken, natuurlijk. Er is daarover een 'Pano'-reportage geweest. Het probleem is het optreden van verzakkingen. Dat is inderdaad de reden waarom er een proefvergunning is toegekend voor twee jaar. Die proefvergunning werd verleend omdat er anders simpelweg geen water meer uit de kraan zou komen in deze omgeving. Dat is de keuze waarvoor we staan. Ik kan met beide leven. Als er geen water meer is, delen we waterzakjes uit. Of er is wel nog water.

Die proefvergunning loopt over twee jaar. Er zijn heel wat voorwaarden. Tegen mijn beslissing zijn drie procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) opgestart: twee door burgers en een door de gemeente Heers. De Raad heeft echter in alle zaken het verzoekschrift verworpen. Helaas is de gemeente Heers niet akkoord met het oordeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en is men een cassatieprocedure opgestart bij de Raad van State. Zoals jullie weten, kan men in dit land meermaals naar allerlei rechters gaan om beslissingen te betwisten. Voor mij geen probleem, maar de dag dat er geen water meer uit de kraan komt, moet men het wel uitleggen, en het ook durven uitleggen. Anders moet men mij maar zeggen hoe we dat gaan doen.

De proefvergunning verloopt inderdaad op 22 mei 2024. Dan moet er een nieuwe beslissing genomen worden in het kader van de hervergunning. Deze procedure loopt nog. We zijn nog geen 22 mei 2024. Ik stel voor dat iedereen de beslissing van de raad voor Vergunningsbetwistingen goed leest. Ik denk dat daarin zeer nuttige zaken staan.

In de proefvergunning was een strikte opvolging opgelegd onder de vorm van een zesmaandelijks voortgangsrapportering, waarin grondwaterpeilen en zettingsmetingen dienden te worden gerapporteerd. De Watergroep heeft deze rapporten nauwgezet opgevolgd en steeds tijdig overgemaakt aan de betrokken administratie. Er is uiteraard ook veel overleg tussen mij, De Watergroep en het Departement Omgeving. Ook naar aanleiding van dit dossier, dat niet evident is, dat geef ik toe, Collega Vandenhove.

Zoals gezegd loopt de procedure van een hervergunning na het verlenen van een vergunning op proef. Zoals u weet, kan ik niet vooruit lopen op de beslissingen van een vergunningsprocedure, maar ik hoor wel graag uw mening. Als u vindt dat we het moeten weigeren, dan moet u zeggen waar we water moeten gaan halen dat in die regio dan uit de kraan komt. Ik heb graag dat parlementsleden, zodra ze problemen aanstippen, meteen met voorstellen komen waar ik op zijn minst mee over kan nadenken. Anders heeft het geen zin om urenlang vragen voor te lezen en antwoorden te geven.

Het belang van maatregelen ter hoogte van het Hornebos bleek al uit het project-milieueffectrapport (project-MER) bij de eerste aanvraag. Daarom werden hierover bijzondere maatregelen opgenomen in de proefvergunning. Zo werd er gestart met een monitoringsprogramma, vegetatieopnames, werd het peilputten-netwerk uitgebreid en werd er op 17 april 2023 een overeenkomst getekend tussen De Watergroep en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) met betrekking tot de te realiseren vernattingsmaatregelen. Het ANB zal instaan voor de realisatie van deze maatregelen. Deze overeenkomst omvat ook afspraken rond monitoring. Het ANB volgt dit verder op.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, ik ben heel blij dat u mij om suggesties vraagt, maar het is een heel logische situatie. Die mensen zijn vreselijk ongerust omdat ze zien dat hun huizen scheuren. Is er een verband tussen die waterwinning en het scheuren van die huizen? De eigenaars zeggen natuurlijk van wel, en er zijn ook duidelijk tekenen, en De Watergroep van niet.

Dat is een juridische kwestie. U bent advocaat, niet ik. Ik moet u dus niet uitleggen dat het nog lang kan duren.

Het is voor mij heel duidelijk – en ik ga niet die situatie, maar een algemene situatie nemen – dat als dat de enige manier is om aan waterwinning te doen – en wie ben ik om daaraan te twijfelen, u bent bevoegd minister – dan denk ik dat er maar twee mogelijkheden zijn. Dat wil zeggen de vergunning dermate beperken zodanig dat de invloed van die waterwinning minimaal wordt of geen gevolgen meer heeft voor de huizen. Indien dat niet uitgesloten kan worden en er geen andere mogelijkheid is – en ik wik mijn woorden, want ik weet dat het gevaarlijk is om zoiets te zeggen – dan zullen het drinkwaterbedrijf en onze overheden moeten overgaan tot het al dan niet onteigenen van bepaalde eigendommen. Het is natuurlijk het een of het ander.

Ik ben het met u eens dat er water gewonnen moet worden, maar als dat niet kan zonder gevolgen voor de huizen, dan moet men in overleg gaan met de eigenaars om te kijken welke oplossing er kan zijn. Ik ben het met u eens dat mensen niet kunnen wonen op een plek waar er geen water is, maar ik denk niet dat we al zover zijn.

Het enige wat ik aan u vraag, is dat er bij het afleveren van de definitieve vergunning met iedereen wordt gepraat, met het drinkwaterbedrijf zoals u doet, maar het zou natuurlijk ook niet slecht zijn als u zelf met de bewoners zou gaan praten, gaat kijken wat de toestand is en dat u eventueel bij het afleveren van die vergunning beperkingen inbouwt zodanig dat die schade beperkt blijft. Als dat niet kan en er moet echt daar water gewonnen worden, dan zal er met die personen gebabbeld moeten worden over een andere oplossing en eventueel onteigening, hoewel niemand dat wil, voor alle duidelijkheid. Mensen willen gewoon in alle rust en sereniteit in hun huizen kunnen blijven wonen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik wil u nog meegeven dat ik in de proefvergunning de hoeveelheid al heb beperkt. We komen van 1,5 miljoen kubieke water, in de proefvergunning is dat bijna gehalveerd. De procedure loopt nog. We kijken nog uit naar het advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie (GOVC). Ik ga daar nog niet op vooruitlopen maar zoals in elk dossier: je kunt nooit iedereen gelukkig maken, heb ik geleerd, als je een beslissing neemt en alle belangen goed met elkaar afweegt.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Met dat laatste ben ik het eens, minister, die ervaring heb ik in mijn lange carrière ook gehad. Het is voor mij duidelijk, als de prioriteit moet gaan naar de waterwinning – wat ik begrijp, voor alle duidelijkheid – moeten we ervoor zorgen dat de gevolgen voor de inwoners zo beperkt mogelijk of zelfs onbestaande blijven. In het andere geval, ik herhaal het, zal met de bevolking gesproken moeten worden over een andere oplossing.

Ik vraag niet meer of niet minder. Ik denk dat dat heel logisch is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van herbruikbare bekert
– 1507 (2023-2024)**

**VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loo aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebruik van herbruikbare bekert op festivals
– 1509 (2023-2024)**

Voorzitter: mevrouw Inez De Coninck

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, de lente is stilaan in het land. Je zou het niet zeggen, maar ze komt eraan. Ook de festivals krijgen vorm en komen eraan. In alle uithoeken van het land wordt uitgekeken naar een mooie festivalzomer. Vlaanderen huisvest festivals met internationale uitstraling. Onze festivalsector- en organisatoren worden wereldwijd geroemd, daar mogen we met z'n allen heel trots op zijn. Hoewel de coronaperiode en de nasleep ervan de sector voor enkele moeilijkheden heeft gezet – dat weten we allemaal –, groeien en bloeien onze festivals harder dan ooit.

Vorige week blikte De Standaard vooruit naar de zomer en kopte dat de organisatoren van vier van de grootste festivals de positieve effecten op het milieu van het gebruik van herbruikbare bekert op hun festivals, in twijfel trokken. Evenementen moeten in principe – we hebben het daar in deze commissie al heel vaak over gehad – sinds 1 januari 2020 drank in herbruikbare bekert serveren. Tot vorig jaar konden ze nog genieten van een uitzonderingsregeling als men deze voor 95 procent gescheiden kon inzamelen en recycleren. Deze uitzondering was ingegeven door de vrees voor onvoldoende beschikbare bekert, onvoldoende wascapaciteit en een grote stock aan wegwerpbekert. Sinds 15 juni 2023 is die uitzondering verdwenen en is het aldus verboden om drank te serveren in recipiënten voor eenmalig gebruik.

Ik stelde u recent, minister, een schriftelijke vraag, vraag 198, rond deze materie. U hebt toen geantwoord dat er zo'n 213 eventorganisatoren een uitzondering hebben aangevraagd op het verbod om drank te serveren in recipiënten voor eenmalig gebruik. Dat is toch wel een heel groot aantal. De voornaamste reden die de organisatoren aangegeven hebben was het voorhanden hebben van een stock aan wegwerpbekert.

Verder gaf u aan dat de meest voorkomende overtreding tegen het verbod het gebruik van kartonnen koffiebekert en een niet-correcte bronsortering was. In de evaluatie ervan geeft u aan dat er in 2023 een voldoende capaciteit aan bekert was en zelfs een overcapaciteit bij afwasfaciliteiten, wat toch de grootste vrees was. Om die redenen gaf u te kennen ook in 2024 geen problemen daaromtrent te verwachten. Toch laat u de deur nog open voor een afwijking van het verbod. Uitzonderingen zouden in specifieke gevallen kunnen, waarbij een goede onderbouwing van de milieuwinsten van zowel herbruikbaar als wegwerp tegen elkaar worden afgewogen.

Daaromtrent heb ik volgende vragen voor u, minister.

Hoeveel aanvragen voor een uitzondering op het verbod op het gebruik van eenmalige recipiënten hebt u dit jaar reeds ontvangen?

Welke argumenten halen de organisatoren van zowel grote als kleine festivals aan?

In het artikel van 18 maart in De Standaard geven vier grote festivals in Vlaanderen vooral aan uitdagingen te ondervinden op logistiek en economisch vlak. Hoe reageert u op die uitdagingen? Bent u reeds in overleg gegaan met de organisatoren en andere stakeholders met het oog op de komende zomer? Zo ja, welke conclusies hebt u daaruit getrokken?

De organisatoren wijzen in hun argumentatie naar Nederland waar men de Europese SUP-richtlijn (single-use plastic) op een andere manier implementeert en interpreteert. In Nederland worden recycleerbare petbekers wel als herbruikbaar beschouwd. Hoe kijkt u naar die interpretatie? Denkt u eraan om dit ook te wijzigen in Vlaanderen?

De sector signaleert ons dat er vorige zomer problemen waren in wasstraten met bekers die dagen blijven liggen, waardoor er zich schimmels vormen en waardoor de volledige badge vernietigd werd. Op die manier worden er natuurlijk geen milieuwinsten geboekt. Hebt u weet van dergelijke voorvallen en hoe reageert u daarop?

Tot slot, minister, op welke manier kunnen de milieuwinsten van het gebruik van herbruikbare bekers in plaats van wegwerpbekers, goed gemeten worden?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, zoals collega De Vroe al aanhaalde, is het sinds 15 juni vorig jaar voor alle evenementen in Vlaanderen in principe verboden om dranken te serveren in wegwerpbekers. Het gebruik van petflessen en blikjes is wel nog toegestaan, als de organisator kan aantonen dat minstens 95 procent gerecycleerd wordt. Voor veel organisatoren kwam dat algemene verbod te vroeg. Dat blijkt ook uit uw antwoord op een schriftelijke vraag die blijkbaar zowel collega De Vroe als ikzelf hebben gesteld. Een aanzienlijk aantal festivals en evenementen, namelijk 213, hebben een uitzondering aangevraagd. 182 hebben die uitzondering ook verkregen. Het gaat dan zowel over grote evenementen en festivals als kleinere evenementen.

Die uitzonderingsmogelijkheden waren dus voorzien voor 2023, als je kon aantonen dat er ofwel onvoldoende herbruikbare bekers waren of de wascapaciteit niet toereikend was, of als je nog een grote stock aan wegwerpbekers voorhanden had. Op die manier moest 2023 een overgangsjaar worden – dat zijn uw woorden, minister – om alles logistiek geregeld te krijgen tegen 2024.

Het festivalseizoen staat voor de deur. We zijn vorige week de lente binnengestapt. Het festivalseizoen van dit jaar staat voor de deur en we stellen vast dat een aantal grote festivals – waaronder Pukkelpop, Rock Werchter, Tomorrowland en Graspop, die toch enorm veel kleur geven aan de cultuur en de uitstraling van Vlaanderen en van ons land – de herbruikbare bekers in vraag stellen. Volgens de festivals hebben ze gewoon te veel bekers nodig om voldoende capaciteit aan herbruikbare bekers te voorzien. Zo zegt Rock Werchter dat het twee miljoen herbruikbare bekers nodig zou hebben. Tomorrowland spreekt over anderhalf miljoen herbruikbare bekers per dag.

Om die grote hoeveelheden bekers te wassen, moet een beroep gedaan worden op externe professionele wasstraten. Dat vraagt natuurlijk veel bijkomend transport, extra personeel en oplopende kosten. Organisatorisch is het ook niet evident om dat alles rond te krijgen.

De organisatoren van de grote festivals vragen dan ook om toch met recycleerbare plastic wegwerpbekers te werken. Dat is volgens hen minstens even ecologisch, omdat ze worden gerecycleerd en er geen extra transporten en reinigings-

proces voor nodig is. De festivalorganisatoren verwijzen ook naar Nederland, waar recycleerbare petbekers wel als herbruikbaar worden beschouwd.

Ik heb dan ook een aantal vragen voor u, minister. Hoe reageert u op de verzuchtingen en de bekommernissen van de grote festivals? Hebt u oren naar hun bezorgdheden? Wilt u daar op enige wijze aan tegemoetkomen?

Hebt u een evaluatie gemaakt van de overgang naar herbruikbare bekens bij festivals en evenementen die wel overgeschakeld zijn? Hebt u zicht op de praktische en financiële impact? Wat was desgevallend de conclusie?

Bent u van plan om ook in 2024 nog uitzonderingen toe te staan? U hebt de deur daarvoor inderdaad al op een heel klein kiertje gezet.

De bekommernissen van de festivals en andere evenementen zijn voor een groot stuk organisatorisch en financieel. De herbruikbare bekens zijn duur en vragen veel bijkomende mankracht. Bent u bereid om, eventueel in samenspraak met uw collega-minister van Cultuur, festivals daarin tegemoet te komen in een of andere vorm?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: We krijgen binnenkort het festivalseizoen. Dat is iedereen gegund. Er is altijd een leuke sfeer.

Het gebruik van herbruikbare bekens is niet nieuw. We praten daar al eventjes over. Iedereen weet dat dat er aan komt. Iedereen heeft de tijd gehad om zich te organiseren. Dat vraagt een vorm van organisatie. Maar toch ... zucht.

Dit jaar ontving ik tot hiertoe twee aanvragen voor een uitzondering op dit verbod. Daarvan heb ik tot nu toe één aanvraag toegestaan, namelijk voor sportwedstrijden. Er zijn vijf grote loopwedstrijden van Golazo. Wie meedoet aan een loopwedstrijd weet dat dat bijzonder moeilijk is qua tijdsregistratie. Ik doe geregeld mee, ik spreek uit ervaring. Als je water neemt, wil je dat ook teruggeven en intussen loopt je tijd. Daarom hebben we daar een uitzondering voorzien.

Eventuele nieuwe aanvragen tot uitzondering zal ik geval per geval beoordelen, maar het liefst geen uitzonderingen. Dat is de regel: geen uitzonderingen. Tenzij men kan aantonen dat het gebruik van herbruikbare bekens bij het evenement niet leidt tot milieuwinst. Ik vind het heel fijn dat iedereen nu ineens milieuspecialist is. *(Opmerkingen van Kurt De Loo)*

U moet zo niet doen, mijnheer De Loo, dat is zo. Ik vind het heel leerrijk dat iedereen met eigen studies komt. Toevallig zeggen die eigen studies net het omgekeerde van de studies van de Vlaamse overheid. Tja, wat wil je van een organisatie die een uitzondering komt vragen? Ik zou ook aankomen met een studie die aantoont dat ik iets kan organiseren dat veel belangrijker is dan het milieu. Als overheid moeten wij met heel wat aspecten rekening houden. Ik vind het wel fijn dat iedereen in Vlaanderen denkt aan milieuwinst en met allerlei voorstellen komt waarmee we nog meer milieuwinsten kunnen realiseren. Dat is positief, dat moeten we allemaal toejuichen. De criteria waarop ik aftoets, gaan over de inspanningen die een organisator doet om een retoursysteem met herbruikbare bekens te implementeren.

Mijn diensten hebben inderdaad een evaluatie gemaakt van deze wetgeving, die ook op de website van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) staat. Uit de evaluatie kan ik afleiden dat de wetgeving vruchten afwerpt en dat zowel het aanbod aan bekens als de wasfaciliteiten zeer sterk zijn toegenomen,

en dit met een goede spreiding over Vlaanderen. Ook het aantal en types van retoursystemen neemt toe. In 2023 waren er al een tiental bedrijven die hier een oplossing voor aanbieden.

De financiële impact is voor elk evenement anders, afhankelijk van de keuzes die een evenement maakt. Via sponsordeals met leveranciers kunnen grote festivals van bepaalde merken bekertjes bekomen die nadien ook op andere festivals gebruikt kunnen worden. De OVAM biedt op haar website ook een kosten-simulator aan waarop evenementen de kosten voor herbruikbare bekertjes kunnen inschatten. Daarnaast heeft de wetgeving ook echt geleid tot beduidend minder afval en zwerfvuil op de evenementen, tot meer dan 60 procent minder afval per persoon.

De vragen twee, drie en vier van beide collega's neem ik samen. Zoals al gezegd, zijn er voldoende bekertjes en wasfaciliteiten aanwezig. Wat natuurlijk wel noodzakelijk is voor de grote festivals, is dat zij tijdig beginnen aan de oefening en afspraken maken met bekerleveranciers om goed te kunnen anticiperen en de planning rond te krijgen. Degene die we nu horen hebben nog geen afspraken gemaakt met bekerleveranciers en wasstraten omdat ze ervan uitgaan dat ze wel een uitzondering zullen krijgen. Het vraagt voorbereiding en organisatie. Ze mogen niet wachten tot de laatste dag. Een festival dat over drie, vier maanden valt, mag er absoluut aan beginnen. Als je jezelf kent, ken je de hele wereld. Als je een evenement organiseert, en je weet al jaren dat herbruikbare bekertjes de regel zijn, dan mag je een jaar op voorhand beginnen voorbereiden.

Een andere uitdaging is het behalen van een hoog retourpercentage. Hiervoor zijn, zoals al vermeld, verschillende systemen beschikbaar. Uit de evaluatie blijkt dat evenementen die met een vorm van waarborg werken, zo goed als allemaal in staat waren om 90 procent retour te halen. Dat is goed.

Ook argumenten rond personeel, stockage, transport, aanpassing van de bars en fraude worden aangehaald, maar ook voor het opruimen van al het afval moet personeel worden ingezet. Daar is ook stockage en transport voor nodig.

Ik heb ook het artikel in De Standaard gelezen. De argumenten die aangehaald worden door de sector zijn eerder van economische en logistieke aard. Ik stel vast dat de expert – ik denk dat het een prof was – die in het artikel ook aan het woord komt, duidelijk aangeeft dat er voor festivals geen redenen zijn om niet voor herbruikbare bekertjes te kiezen. De expert zegt dat ook de recyclage van wegwerpbekertjes immers transport, water en energie vergt. Dat moet natuurlijk ook allemaal worden vervoerd.

Onze diensten ondersteunen de evenementorganisatoren continu. Zo organiseerde de OVAM op 6 maart 2024 een grote conferentie rond herbruikbaar cateringmateriaal. Op deze conferentie werden verschillende onderwerpen bekeken waar een organisator van een evenement rekening mee moet houden, zoals voedselveiligheid, het gebruik van water- en frisdranktaps, en hoe 90 procent retour kan worden behaald. Er was ook een markt waar organisatoren rechtstreeks kennis konden maken met aanbieders van bekertjes, wasfaciliteiten en retoursystemen.

Maar ook is er permanent uitwisseling met tal van organisatoren die voor de transitie staan. Daarnaast organiseert de OVAM praktijkbezoeken, is er een webpagina met heel wat tips en contactgegevens rond het aanbod van cateringmateriaal en waarborgsystemen, en is er een begeleidingstraject. Er waren ook heel wat gesprekken en terreinbezoeken, waar nodig.

De SUP-richtlijn verplicht lidstaten maatregelen te nemen om de consumptie te verminderen van een aantal eenmalige kunststofproducten, zoals van plastic

bekers voor eenmalig gebruik. Wat betreft de interpretatie dat een recycleerbare petbeker herbruikbaar zou zijn, kan ik duidelijk zijn: de SUP-richtlijn laat dat conform de Europese definities niet toe. In Nederland wordt een recycleerbare petbeker ook niet als herbruikbaar bestempeld. De norm is hergebruik. De mogelijkheid die Nederland biedt om nog te werken met plastic en kartonnen cateringmateriaal op events draagt dus niet bij aan de doelstelling van de SUP-richtlijn, in tegenstelling tot de Vlaamse maatregelen die hieraan wel bijdragen.

Mevrouw De Vroe, onze diensten hebben die geruchten ook vernomen, maar ik heb geen formele berichten over deze voorvallen ontvangen.

De autocontrolelidsen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) gelden voor al het vaatwerk, ongeacht het materiaaltype. Zoals ik al aangaf, zijn bij kunststoffen bekens het tijdig wassen en het goed laten drogen vooraleer te stockeren belangrijke aandachtspunten. Het is belangrijk dat organisatoren en afwasfaciliteiten goede afspraken maken over het te respecteren tijdsbestek tussen gebruik en afwas, en over de staat waarin de beker afgeleverd moet worden aan de wasstraat om de hygiëne te garanderen.

Over de milieuwinst en de studies heb ik met verschillende organisatoren van gedachten gewisseld. Zij komen met andere argumenten. Wij hebben andere argumenten. De milieuwinst van de herbruikbare bekens ten opzichte van wegwerpbekens is in diverse studies aangetoond. Volgens de updatestudie 'drink- en eetgerei op evenementen' is na tien keer gebruik een herbruikbare 25 centiliter-PP-beker (polypropyleen) altijd milieugunstiger dan de wegwerpbekervariant. Volgens een Nederlandse studie is de herbruikbare PP-beker al na vijf keer hergebruik milieuvriendelijker dan de wegwerpbeker. Je moet natuurlijk rekening houden met hoeveel keren je zo'n beker kunt hergebruiken.

De OVAM-studie uit 2020 toont aan dat de grootste milieueffecten bepaald worden door de materiaalkeuze, het stukgewicht en de productie van de beker. Hieruit volgt dat hoe vaker een beker gebruikt wordt, hoe lager de milieu-impact natuurlijk is. Recent voerde de Europese Commissie nog uitgebreid studiewerk uit in het kader van de nieuwe verpakkingsverordening, met opnieuw hetzelfde resultaat.

Binnen de Vlaamse context gaat het vervoer enkel over korte transportafstanden. Vlaanderen is niet groot. Zo ver rijden is dat allemaal niet. De studie in opdracht van de OVAM uit 2020 bekeek deze transportafstanden en concludeert dat het tussentijdse transport en het afwassen te verwaarlozen zijn in het totale milieuplaatje.

Ik heb geprobeerd om zeer omstandig te antwoorden op alle vragen. Zoals gezegd – en laten we het hopen – zijn er tot nu toe twee aanvragen binnen. Er is één uitzondering toegekend. Als ik zie dat heel wat organisaties dat op hun evenementen georganiseerd krijgen, dan zullen diegene die de grootste, de wildste, de beste festivals georganiseerd krijgen, zoiets ook wel kunnen organiseren.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, we kijken enorm uit naar die festivalzomer. We zijn uiteraard voor herbruikbaarheid en milieuwinsten, milieuefficiëntie, zeker en vast. Maar met de maatregelen die we nemen, moeten we uiteraard ook altijd wel zeker zijn dat dat effectief ook ecologische winst oplevert.

Als ik zo de ene studie tegen de andere leg, is het niet gemakkelijk om daar goed over te oordelen. Maar de vraag die ik u effectief stelde, is hoe we die milieuwinsten meten van die herbruikbaarheid tegenover die wegwerpbekens. Ook wat

de Nederlandse interpretatie betreft, waarvan u zegt dat die in strijd is met de SUP-richtlijn: zijn we daar zeker van, dat die recycleerbare petbekers niet eventueel meer milieuwinsten opleveren in plaats van de herbruikbare? Voor mij is het eerlijkheidshalve momenteel niet duidelijk.

U verwijst naar de Vlaamse studies en naar de andere studies en zegt dat die in strijd zijn met elkaar. Voor mij persoonlijk – maar ik sta zeker en vast open voor nog info vanuit uw kabinet – is het momenteel echt onduidelijk of de maatregel die nu werd ingevoerd, vorig jaar effectief tot milieuwinsten heeft geleid. Dat is toch wel de grootste bekommernis van eenieder, denk ik, dat dat effectief het geval is door die maatregel. Ik kijk uit naar eventueel nog extra info die mij kan worden bezorgd, maar ik heb daar nog geen duidelijkheid over.

Het is inderdaad veel, 213 uitzonderingsmaatregelen vorig jaar. Twee aanvragen dit jaar is inderdaad heel weinig. Er is één uitzondering die toegestaan is momenteel, hebt u gezegd. Het is inderdaad een heel beperkt aantal. Ik hoop dat de hoop die u hebt, uitkomt en dat de festivals zich effectief hebben kunnen organiseren. Maar ik hou mijn hart momenteel nog wel vast. Ik denk – en ik heb dat vorig jaar ook gezegd – dat het echt wel van cruciaal belang is om de metingen bij te schroeven van wat nu de meeste milieuwinst oplevert, zodat we daar zekerheid over hebben. Ik denk dat dat echt heel belangrijk is.

Mochten er, wat betreft de uitzonderingsmaatregelen, nog aanvragen komen, stelde ik mij ook nog wel de vraag op welke objectieve manier u daar toekomstgericht over gaat oordelen. U haalt zelf bijvoorbeeld Golazo aan. Ik loop ook, dus ik weet dat drinken en lopen niet zo evident is. Welke objectieve criteria werden in die beoordeling vooropgesteld?

En als laatste is er het geplande verbod dat er ook nog staat aan te komen op pet en blik vanaf 2025. Het is nu heel proactief dat ik hier praat, maar ik vind het ook wel belangrijk dat we dat doen. Er wordt ook daar gesproken over alternatieven van heel grote verpakkingen, alternatieven van heel grote tapinstallaties, enzovoort. De vraag die ik mij nu al stel, proactief, is hoe dat nu zit met die kost. Hoe zit dat met die handling tegenover vandaag? Ik heb al wat mails gekregen van kleine drankproducenten, die ook wel altijd zeggen dat ze wat benadeeld zijn in die zaken – grote merken, grote producenten tegenover kleine drankproducenten –, want die kost is dikwijls heel groot. Ik denk dat we ook fier mogen zijn op sommige kleine drankproducenten in Vlaanderen. We moeten zeker zien dat we die niet uit de markt duwen. Mijn vraag is dus of er wat dat betreft specifiek voor Vlaanderen nog specifieke investeringen zullen worden gedaan. Dat was mijn extra bijkomende vraag.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik noteer dat de regel is dat er geen uitzonderingen worden toegestaan. Maar mochten er aanvragen komen, zult u die opnieuw in overweging nemen. Er zijn al twee aanvragen binnen, waarvan u er één hebt aanvaard.

Minister, ik vrees vooral voor organisatorische problemen. De vier grote festivals van Vlaanderen hebben vorige week aan de alarmbel getrokken. Die organisatorische en financiële problemen zijn er natuurlijk ook voor de kleine organisatoren. Ook door hen word ik af en toe gecontacteerd, omdat dat toch ook wel impact heeft op hun financiën. Er is een tekort aan herbruikbare bekertjes en wascapaciteit. U zegt dat die capaciteit is toegenomen. Dat is inderdaad zo, die is de voorbije jaren toegenomen. Maar dit gaat natuurlijk om een gigantisch aantal: 2 miljoen bekertjes voor Werchter, 1,5 miljoen per dag voor Tomorrowland. Er zijn de kosten, er is de huur, maar er zijn ook de medewerkers. En als het in de soep draait ... Er is natuurlijk ook zoiets als het risico, dat volledig bij de organisatoren

wordt gelegd. Dat is dan een financiële aderlating voor de evenementen, die het de voorbije jaren al niet eenvoudig hebben gehad, niet in het minste door corona, maar in 2022 ook door het gebrek aan knaldrang en in het verleden ook door de bijkomende veiligheidsmaatregelen. De tickets worden bovendien opnieuw duurder, voor sommigen onbetaalbaar.

Minister, u zegt dat experts – het werd ook aangehaald in het artikel – zeiden dat ze geen reden zien om niet voor herbruikbare bekertjes te kiezen. Ik vind dat nogal gemakkelijk gezegd, als je het niet in de praktijk hoeft om te zetten. Organisatorisch is het ten eerste geen sinecure. En heel veel evenementen en festivals werken ten tweede met vrijwilligers, wat een bijkomende inzet van medewerkers wil zeggen. Maar er is ook het financiële plaatje. Of je nu een kleine of grote organisator bent, het brengt een financieel plaatje met zich mee. Minister, ik heb u ook daar geen antwoord op horen geven, of er ook tegemoetkomingen overwogen worden.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Bent u nog in overleg met Event Confederation, met de Federatie van muziekfestivals in Vlaanderen (FMIV) of andere organisatoren?

Minister, ik schrik wel wat van uw reactie, wanneer u zegt dat de festivals en eventorganisatoren plots allemaal de grote milieuspecialisten zijn. Ik kan u met de hand op het hart zeggen dat festivals al vele jaren inzetten op milieuvriendelijkheid en duurzaamheid. Ik haal dan onmiddellijk Pukkelpop voor de geest. Er zijn in het verleden al heel veel inspanningen gebeurd om in te zetten op meer duurzaamheid en milieuvriendelijkheid op het terrein. Grote, maar ook kleine evenementorganisatoren doen dat, minister.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het is eigenlijk logisch. Een uitzonderingsmaatregel is wat? Een uitzondering. Het is dus logisch dat je die niet jaar na jaar kunt toestaan.

Wat ik heb begrepen van het evenement waarvoor u een uitzondering toestaat, is dat het een evenement is dat vorig jaar daadwerkelijk geprobeerd heeft over te schakelen op herbruikbare bekertjes. Dat doende is het gestoten op veiligheidsproblemen. Het heeft die vastgesteld, kan dit jaar geen remediëring doorvoeren, en krijgt dus een eenjarige uitzondering, met de belofte dat ze er volgend jaar wel aan gaan werken. Dat lijkt me een heel erg logische en pragmatische manier van aanpak: wel inzetten op herbruikbare bekertjes, en tegelijkertijd veiligheid en andere aspecten niet uit het oog verliezen. Dat lijkt me een heel logische manier om uitzonderingsmaatregelen af te stemmen en toe te wijzen.

Het blijkt ook mogelijk voor ontzettend veel organisaties, ook grote organisaties zoals de Gentse Feesten, wat heel erg divers en moeilijk is, omdat het op verschillende locaties tegelijkertijd doorgaat. Ik denk ook aan kleinere evenementen zoals in mijn eigen stad Mechelen. Het is dus zeker en vast mogelijk om dit uit te voeren. En ja, er gaan missers gebeuren. Het is natuurlijk een leerschool. Het kan gebeuren dat er bekertjes blijven liggen en er schimmel in komt. Het is een nieuwe manier van werken.

Maar, minister, dat gaat dan over uitzonderingen aanvragen, over evenementen die zich in regel willen stellen of in regel stellen. We gaan er ook andere hebben. We gaan er hebben die hun organisatie gewoon laten lopen en zich niet in regel stellen. Op welke manier zal dat opgevolgd en gemonitord worden? Welke gevolgen worden eraan gekoppeld wanneer iemand geen uitzondering vraagt of ze niet krijgt, en zich niet in regel stelt?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega De Loor, uiteraard is het positief dat alle evenementenorganisatoren daarover nadenken en specialist zijn in hoe ze hun milieuafdruk kunnen verminderen. Ik vind dat goed. Ik kan alleen maar hopen dat alle sectoren dat doen en dat ze ook zelf studies maken.

Wat het studiewerk van onze overheidsdiensten betreft: de OVAM heeft in het verleden, voordat deze beslissing genomen is, natuurlijk ook allerlei studies gedaan. Het studiewerk geeft over het algemeen aan dat er na tien keer hergebruik steeds milieuwinst is. Als er een voldoende hoge retour wordt gehaald, zit je aan die milieuwinst. Het recyclen van bекers kost zeer veel energie. Dat mogen we niet vergeten. Al het studiewerk is ook openbaar gemaakt en is beschikbaar. Dat kan gelezen worden. Als je door die 90 procent retour de бекers tien keer opnieuw kunt inzetten, is dat conform alle studies een milieuwinst.

Er wordt bij het bekijken van de uitzonderingen gekeken in welke mate inspanningen gedaan zijn om een systeem te implementeren om die doelstelling te halen. Een mailtje sturen naar bijvoorbeeld één leverancier is niet voldoende.

Zoals aangegeven, zullen we alle vragen in overweging nemen en goed bekijken. Maar de uitzondering is natuurlijk de uitzondering op de regel. Het is niet de bedoeling om weer heel wat uitzonderingen te hebben.

Ik ben afgelopen jaar zelf naar een aantal festivals geweest die vorig jaar al met herbruikbare бекers gewerkt hebben, om te kijken hoe ze dat doen, bijvoorbeeld Werchter Boutique en Werchter Classic. Het aantal mensen is daar ongeveer even groot als op een festivaldag in Werchter. Er is uiteraard ook een financiële impact aan het opruimen en het verwerken van afval. Er is ook nog overleg lopende met de eventsector – dat overleg loopt eigenlijk constant, al jaren – om dit te implementeren. Wij blijven daarop inzetten. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we dat doen.

Ik wil ook nog meegeven dat heel wat evenementen erin slagen om dat te doen. Ik denk bijvoorbeeld aan de Gentse Feesten, festivals als Maanrock, het Sportpaleis, maar bijvoorbeeld ook de Pro League in het voetbal. Het kan dus wel degelijk.

Bij overtredingen van de wetgeving kan er uiteraard gehandhaafd worden. Vanuit de OVAM zal opgevolgd worden wie wel en wie geen uitzondering krijgt. We zullen zien wie er nog een aanvraag voor een uitzondering zal indienen, maar voorlopig is het maar klein en doen we het met de studies die in het verleden zijn gebeurd bij onze administraties.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dank je wel, minister, voor uw reactie. Ik zou gewoon willen vragen om zeker en vast blijvend in overleg te blijven gaan met de sector, zowel de grote festivals als de kleine festivals. Ik denk dat het op vele vlakken voor de grote festivals duidelijk veel moeilijker is dan voor de kleine festivals. Ik denk dat het belangrijk is om met beide in constructief overleg te blijven gaan. Het is ook belangrijk blijvend te evalueren en te onderzoeken. De studie waarnaar verwezen wordt, is toch al van enige tijd geleden. Tijden veranderen, alles verandert, we moeten dus blijvend meten.

Ik denk ook dat het belangrijk is om het Nederlandse model blijvend te bestuderen en te onderzoeken. Ik denk dat we er alles aan moeten doen, met die evaluatie, met die bijkomende metingen, met studies, om dat allemaal in functie van effectieve milieuwinsten te doen. We zijn zeker voor herbruikbaarheid, maar uiteraard moet dat altijd resulteren in ecologische winsten.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Ik heb daarnet al verwezen naar de moeilijke periodes die de evenementen en de festivals achter de rug hebben. Ik heb verwezen naar hogere veiligheidskosten naar aanleiding van de gebeurtenissen in Pukkelpop in 2011, die afstraalden op alle andere festivals en evenementen. Dan waren er de aanslagen van 2016, dan kwam er corona, dan het gebrek aan knaldrang, en dan de invoering van die herbruikbare bekertjes. Het is natuurlijk zo dat dat allemaal moet worden betaald door de organisatoren. Op die manier worden de toegangstickets en de prijzen duurder en is het voor veel mensen niet meer betaalbaar.

Ik heb u niet horen zeggen, minister – jammer genoeg –, dat er nagedacht wordt over bepaalde compensaties of voordelige tarieven voor die herbruikbare bekertjes en de inzet van die herbruikbare bekertjes.

Nogmaals, ik denk dat heel veel evenementen en festivals al keihard inzetten – en terecht – op duurzaamheid en milieuvriendelijkheid. Er is daarnet ook al verwezen naar het mogelijke verbod vanaf 1 januari 2025 op pet- en blikverpakkingen. Vanuit de sector vang ik signalen op dat we moeten oppassen dat er hierdoor geen bijkomende perverse gevolgen ontstaan. Er wordt gesproken om bepaalde zaken over te gieten in herbruikbare bekertjes. Er wordt ook een lagere kwaliteit voorspeld, er zouden extra medewerkers nodig zijn. Dat zijn toch zaken, minister, die we zeker in de gaten moeten houden. We moeten een evenwicht blijven bewandelen.

Tot slot, collega's, denk ik dat we met Vlaanderen en België uniek zijn in de wereld qua festivalaanbod en qua cultureel aanbod. Dat is uniek in de wereld. Honderdduizenden, om niet te zeggen miljoenen, mensen brengen op jaarbasis een bezoek aan die festivals. Het zou jammer zijn mocht dat afkalven of dat het aanbod door die steeds oplopende kosten zou verdwijnen. Het risico – ik heb er daarnet ook al naar verwezen, minister – wordt volledig gelegd bij de organisatoren van die evenementen en die festivals. Dat is wel jammer.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhair Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het waterbeleid in Vlaanderen en de Week van het Water – 1508 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Vrijdag 22 maart was het Wereldwaterdag en startte de Week van het Water. De Vlaamse Regering en uzelf schermen met de Blue Deal als het over waterbeleid gaat, maar de 'Pano'-reportage van 12 maart toonde heel duidelijk aan dat er een gebrek is aan een toekomstgerichte visie voor de realisatie van de waterveiligheid voor onze belangrijke rivieren én een gebrek aan uitvoering van die visie op het terrein. Naar aanleiding van de waterbom in Wallonië werd een studie gemaakt over de impact van die waterbom in Vlaanderen. Hieruit bleek dat vooral de Denderstreek en de zone van de Boven-Schelde en Leie in de zone rond Gent heel hard getroffen zouden worden.

Een ander aspect dat heel belangrijk is om waterbeleid vorm te geven, is het voorkomen van nieuwe verharding en ontharding, heel belangrijk in de strijd tegen water en droogte.

Maar we zien – en dat leren we ook uit het Betonrapport van Natuurpunt – dat we steeds verder weg raken van de onthardingsdoelstellingen opgenomen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. In totaal kwam er tussen 2013 en 2021 maar liefst 15.000 hectare verharding bij, of gemiddeld meer dan vijf hectare per dag. Van een standstill in de verharding, laat staan van een afname, is dus geen sprake. Daarover hebben we in deze commissie al heel veel gediscussieerd, maar ik wil het met u hebben over de pluviale overstromingskaarten.

Uit een analyse van de pluviale overstromingskaarten blijkt dat ruim 15.000 hectare harde bestemming gelegen is in pluviaal overstromingsgebied. Een duidelijk beleid om nieuwe bebouwing in dergelijke gebieden te voorkomen is cruciaal om toekomstige schade te vermijden. We stellen vast dat niet alle waterbeheerders bij hun adviesverlening de pluviale overstromingskaarten mee in rekening brengen.

Om overstromingen te voorkomen is het niet alleen belangrijk om in vallei-gebieden maatregelen te nemen. Het voorkomen van een snelle afstroom van water vanaf het land is ook cruciaal. Erosiemaatregelen voorkomen dit en daar zou sterker op moeten worden ingezet. Een scherper erosiebeleid is cruciaal om minder sediment naar onze waterlopen af te voeren. Door de klimaatverandering en de verhoogde piekneerslag is de verwachting dat, zonder bijkomende maatregelen, de sedimentaanvoer naar waterlopen met tweeënhalf keer toeneemt tegen 2100.

Het zijn allemaal aspecten die in die 'Pano'-reportage aan bod kwamen.

Welke hulpmiddelen en instrumenten zult u de lokale besturen aanbieden om ervoor te zorgen dat de watervisie van de Vlaamse overheid ook in de praktijk wordt omgezet?

Bij de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen werd afgesproken om tegen uiterlijk 1 januari 2023 een juridisch kader uitgewerkt te hebben dat de erosieproblematiek structureel aanpakt. Zal de Vlaamse Regering nog een uitvoeringsbesluit of decreet goedkeuren waarbij deze afspraak gerealiseerd wordt?

Hebt u aan uw administratie al een verdere analyse gevraagd van overstromingsgevoelige gebieden in harde planbestemmingen met het oog op het aanduiden van een nieuwe reeks watergevoelige openruimtegebieden, en ze ook gekregen?

Vindt u het aanvaardbaar dat De Vlaamse Waterweg bij zijn adviesverlening geen rekening houdt met de pluviale overstromingskaarten? Is dit conform de omzendbrief watertoets? Bent u akkoord om voor de 15.000 hectare pluviale overstromingsgebieden met een harde bestemming watergevoelige openruimtegebieden (WORG's) op te maken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Vanuit de Vlaamse overheid stellen we aan lokale besturen heel wat tools ter beschikking. Voorbeelden hiervan zijn: de tools die we beschikbaar stellen op het klimaatadaptatieportaal en het groenblauwpeil, de blauwdruk om een hemelwater- en droogteplan uit te werken, het technisch achtergronddocument bij de nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater, het inzetten van een expertenpool om lokale besturen bij te staan bij de projecten groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte en de adviezen in het kader van de watertoets met de kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden.

Bovendien kunnen lokale besturen, net als de Vlaamse overheid, bepaalde gebieden ook herbestemmen indien ontwikkeling niet langer gewenst is.

Wat het erosiebeleid betreft, hechten we veel belang aan het behoud van de bodemkwaliteit, het beschermen van burgers tegen modderoverlast en het beschermen van waterlopen en kwetsbare natuur. Ook landbouwers hebben er alle belang bij dat de juiste maatregelen worden genomen om erosie te vermijden, zeker door de klimatologische uitdagingen waar we voor staan.

Uit de evaluatie van het erosiebeleid blijkt dat we resultaten bereikten, maar dat de implementatiegraad op het terrein nog te laag is.

Zoals ik eerder al antwoordde, heb ik de opdracht gegeven om een uitvoeringsbesluit uit te werken waarin bepaalde maatregelen tegen erosie worden uitgewerkt. Dat is in voorbereiding.

Dan kom ik aan uw derde vraag. De komende weken zal ik de verschillende dossiers voor de definitieve aanduiding van de watergevoelige gebieden, WORG's, voorleggen aan de Vlaamse Regering, zodat ruim 700 hectare aan harde bestemmingen wordt geschrapt. In elk geval zijn de meeste reacties in het kader van het openbaar onderzoek positief.

In eerdere vragen werd ook al gesteld dat een nieuwe analyse van watergevoelige gebieden op basis van de nieuwe watertoetskaarten zeker relevant is. Mijn administratie zal dus een verdere analyse van de onbebouwde percelen uitvoeren om na te gaan of er nood is aan bijkomende aanduidingen.

Daarnaast wil ik nog meegeven dat een deel van de verantwoordelijkheid natuurlijk ook bij de lokale besturen ligt, die de watertoets correct dienen uit te voeren, en ook zelf ruimtelijk uitvoeringsplannen (RUP's) kunnen opmaken om open ruimte te vrijwaren.

Zowel de adviesinstanties – dat is het antwoord op uw vierde vraag – als de vergunningverlenende overheden moeten op correcte wijze de watertoets uitvoeren en zij kunnen zich hierbij baseren op de set van overstromingskaarten van de Vlaamse Regering. Deze kaarten bieden objectieve informatie omtrent de overstromingsrisico's, waarbij via modellering rekening werd gehouden met verschillende bronnen van water en verschillende terugkeerscenario's.

Ik ga ervan uit dat alle adviesinstanties hun taak op dit vlak correct uitvoeren. In elk geval blijft de eindverantwoordelijkheid van de watertoets in het kader van de vergunningverlening bij de vergunningverlenende overheid liggen.

Ik kan nu geen uitspraak doen over die 15.000 hectare waar u naar verwijst, zonder dat die verder in detail zijn onderzocht, maar ik verwijs naar mijn eerdere reacties: dat er in Vlaanderen, sinds de aanduiding van signaalgebieden in 2014-2017, zeker nog gebieden zijn die wegens de noodzaak aan ruimte voor water beter niet ontwikkeld worden. Hierbij ligt zeker ook een deel van de verantwoordelijkheid bij de lokale besturen die de watertoets uiteraard correct moeten uitvoeren bij allerhande projecten en ook zelf RUP's kunnen opmaken om die open ruimte te vrijwaren.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik besluit uit uw antwoord dat er geen uitvoeringsbesluit rond erosie meer zal worden goedgekeurd, want u hebt al meerdere keren gezegd dat er een uitvoeringsbesluit in voorbereiding is. Maar mijn vraag was niet of het in voorbereiding is, mijn vraag is of het deze legislatuur nog goedgekeurd zal worden. Er was al aangekondigd dat er op 1

januari 2023 een juridisch kader zou zijn. We zijn vandaag 26 maart 2024. Ik hoor daar geen vooruitgang, tenzij u me tegenspreekt en zegt dat het vrijdag voorligt bij de regering of dat het na de paasvakantie op de eerstvolgende ministerraad ter goedkeuring wordt voorgelegd. Mijn concrete vraag is: komt dat er nog deze legislatuur of niet?

Twee, minister, voor wat betreft de adviesverlening met betrekking tot de pluviale overstromingskaarten: het klopt dat het lokale bestuur verantwoordelijk is voor de vergunning die het verleent, maar als ze natuurlijk van een Vlaamse overheid een positief advies krijgen op basis van inzichten van fluviaal overstromingsgebied en geen rekening houden met het pluviale, omdat ze vinden dat ze daar geen uitspraken over moeten doen, omdat ze alleen maar met waterwegen bezig zijn, en dat kan dan als argument worden gebruikt voor een lokale overheid om te zeggen dat de Vlaamse overheid akkoord gaat met hun vergunning, dan lijkt me dat zeer cynisch te zijn. Mijn vraag is dus: moet een administratie van de Vlaamse overheid, als die controleert of er overstromingsgevoelig gebied is, rekening houden met alleen het fluviale, alleen het pluviale of beide, als ze advies verleent? Als je het mij vraagt: ik zou verwachten dat ze dat met beide moet doen, maar dat is onduidelijk. Bij dezen vraag ik aan u als minister van Omgeving of u dat verwacht of niet.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het erosiebesluit is, zoals ik al zei, in volle voorbereiding. Wat mij betreft kan het nog in deze legislatuur worden goedgekeurd. Maar ja, er zijn drie partijen in de regering. Zoals dat vlak voor de verkiezingen gaat, wordt dat heel moeilijk. Ik moet daar geen tekening bij maken. Wat mij betreft kan het worden goedgekeurd. Ik zal natuurlijk ook de goedkeuring moeten hebben van de coalitiepartijen; zo niet, is dat iets voor na de verkiezingen.

Met welke kaarten moet de administratie rekening houden? Er is de regelgeving. De omzendbrief zegt hoe de adviesinstantie de watertoets moet doen. Dat is uiteraard met alle informatie en met alle kaarten.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik vind ook dat de adviesinstantie met alle kaarten rekening moet houden. Ik stel alleen vast dat dat niet gebeurt en dat lokale besturen op basis daarvan andere beslissingen nemen. Dat is niet goed. Het is heel belangrijk dat de Vlaamse administratie dat op eenzelfde manier toepast, zodanig dat dat alvast geen reden kan zijn om vergunningen te verlenen waarbij je voelt dat er op termijn problemen mee zullen komen. Ik denk dat er ook daar werk aan de winkel is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.